

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת מקץ ♦ ל' כסלו תשע"ו

עלון 178

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

חנוכה הוא גמר החתימה

הנה ידוע מה שמבואר בספרים הקדושים (זרע קודש בני יששכר תולדות אהרן) שאע"פ שהכתיבה הוא בראש השנה וחתומה ביום הכיפורים וגמר הדין בה"ר, עכ"ז עיקר סוף גמר החתימה הוא בחנוכה, ועד אז אפשר עוד לשוב בתשובה ולשנות הגזר דין. ואפשר לומר שזה מה שרמזו חז"ל במדרש (ב"ר ו ה) עה"פ 'כה אמר ה' הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה' (ישעיה מג טז) רבנן אמרי 'הנותן בים דרך' מעצרת ועד החג, 'ובמים עזים נתיבה' מן החג עד חנוכה.

חנוכה מחובר וקשור עוד לחג ולימים הנוראים כפי שעולה מכתבי האריז"ל (שער היחודים פרק י') שצריך לכוון בחודש אלול בפסוק 'הנותן בים דרך', שאז נפתחים י"ג שערי רחמים, וגם בחנוכה נפתחים הי"ג שערי רחמים (כוונות חנוכה ממרן האריז"ל ע"ש), עכ"פ רואים מכל זה שעד חנוכה יש עוד תקווה, ואפשר עוד לשוב ולשנות גזר דינו שיהיה לרחמים ולרצון אמן. (אדמו"ר שליט"א זאת חנוכה תש"ס)

והנה בפרשת השבוע מצינו נאמר: "ויהי מקץ שנתיים ימים", מצינו במדרש מאמר אחד האומר "קץ שם לחושך" - זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים, כיון שהגיע הקץ חלם פרעה חלום". לפי מדרש זה הגזרה שנגזרה על יוסף להיות בבית האסורים הייתה מלכתחילה עד סוף אותם שנתיים ימים, ומאידך כתב רש"י הקדוש שאותן שנתיים ימים נוספו לו כעונש על "שאמר לשר המשקים: זכרתי והזכרתי נתווסף לו שתי שנים, שנאמר: ויהי מקץ...". ולכאורה קיימת סתירה בין המדרשים.

וליישב, על פי דברי האדמו"ר שליט"א, שהנה על פי הדין היה צריך יוסף להישאר עד "שנתיים ימים" מצד מידת הדין, ואם היה מאמין בה' "ולא פנה אל רהבים", והיה שם בטחונו בבורא ולא היה אומר לשר המשקים דבר, היה יוצא טרם זמנו מצד הדין, והיה נידון ברחמים. והיות ואמר "זכרתי", גברה מידת הדין וישב בכלאו עוד שנתיים ימים. ואנו, שומה עלינו לחזק ביטחוננו בה' יתברך בכל מכל כל, ויחיש פדות עמנו. ויה"ר שקדושת אור נרות החנוכה יאירו מחשכי הלב ונשוב אל אבינו שבשמים בשלמות הראויה ויגאלנו גאולה במהרה בימינו אמן

למשפחת כיתה יב/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

נקודת המוצא בשיחה

בדוגמאות אלה הייתה נקודת המוצא של השיחה גישה חברתית אחת לשני המשוחחים. יש לשים לב לעניין זה, כי התעלמות ממנו תעלה את השיחה על שרטון מיד בצעדיה הראשונים. אם נקודת המוצא היא עיונית-דתית: אני מאמין שהקב"ה נתן תורה וצווה כך וכך - מסתיימת השיחה מיד. הצד השני בשיחה אינו מקבל הנחה זו, ועל כן אי אפשר להגיע להבנה. אם נקודת המוצא היא חברתית, הגישה היא זו: אני מאמין בתוקפם של תורה ומצוות. אתה מאמין בתוקפם של עקרונות דמוקרטיים/סוציאליסטיים/קפיטליסטיים וכו' וכו'. עכשיו נראה, כיצד אנשים המחזיקים בגישות שונות כאלה יארגנו את חייהם המשותפים, את מדינתם ואת צבאם תוך ויתורים הדדיים.

יש להבין היטב מה בין דיון על בסיס גישה חברתית, לבין דיון על בסיס גישה פילוסופית. בגישה הפילוסופית עוסקים במקורן של הדעות השונות בדיון, ובאמת שבכל דעה מחזיקה בה. הגישה החברתית מתעלמת מעניינים אלה, היא מסתכלת בעובדות: חלק מהציבור חושב שדבר מסוים הוא נחוץ. חלק אחר חשוב שדבר אחר חיוני. הבעיה היא איך אפשר להפעיל את המדינה כך שכל חלק מהציבור יקבל את הדרוש לו. העובדה שדעותיו של האחד נעוצות בהסכמה חברתית, ושל השני נעוצות בהתגלות בסיני אינן משנות את מהות התביעות: החברה בנויה מחלקים המציבים דרישות שונות, ועליה למלאם ככל יכולתה. יתכן, כמובן, שהשיחה לא תיגמר בהסכמה - שהרי נקודות המוצא שונות. אבל במקרה כזה, חשוב ביותר להבהיר מדוע לא הייתה הסכמה; כיצד נקודות המוצא או עובדות ההתייחסות השאירו את השאלה פתוחה. הבהרה זו - כמוה, כמעט, כהסכמה.

ש"ת צבא ומלחמה – הרה"ג דב ליאור

שאלה:

האם יש מצוות מסירות נפש על מצוות ישוב א"י, מדוע?

תשובה:

וודאי שיש, כי זה גדר של מלחמה, יש לנו מלחמה על ארץ ישראל. הרמב"ן כותב שנצטוונו בכיבוש, להקים צבא ולהילחם על ארץ ישראל. אתה יכול לשאול האם אדם כפרט מחויב במצווה זו, אבל הציבור וודאי חייב. בציבור לא שייך הגדר של "וחי בהם". במלחמה הסיכון נדחה. זה לא כמו מצווה פרטית שאם באה בהתנגשות עם פיקוח נפש אז פיקוח נפש דוחה את קיומה של המצווה. במלחמה העיקר זה לקחת את הסיכון. וודאי שאם הגויים מאיימים על המדינה שאם לא תסגיר שטח, אנחנו ממשיכים במלחמה, הציבור צריך לספוג את האיום ולקחת את הסיכון. אני חושב שגם בתור פרט מותר לך להסתכן, אלא רק שהיחיד לא חייב בזה. הפרט עושה את זה להצלת הרבים, כל מה שאנו מחזיקים בארץ זה מציל את כלל ישראל. גם החלוצים קודם הקמת המדינה לקחו סיכון, כי ידעו שזוהי טובת עם ישראל. שאל אותי אדם, האם יכול לגור באחד היישובים שהרשעים יורים לשם כל יום. ואמרתי לא שאמנם אינו חייב לגור שם, אבל מותר. כי בעצם מגורו שם זה כמו חייל שעומד על המשמר כדי למנוע את פלישת המחבלים לארץ. גם אזרחים שנמצאים במקומות כאלה, הם בגופם חוסמים, שאם היו עוזבים המחבלים היו נכנסים שם.

ציטוטים מספרי - הראי"ה

"האהבה צריכה להיות מלאה בלב לכלל"

"הגאווה היא הטיפשות היותר פראית."

(מוסר אביך/מידות הראי"ה)

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות